

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

juducând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Brigai Sergiu, avocatul Nicoară Vasile în numele inculpatei Dugari Tatiana, avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Chiciuc Veaceslav și avocatul Frunze Alexei în numele inculpaților Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016, în cauza penală privindu-i pe

Dugari Tatiana Mihail, născută la 30 mai 1974, originară din sat. Bascan, r-nul Soroca, domiciliată în mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 42, ap. 4,

Chiciuc Veaceslav Valeriu, născut la 28 ianuarie 1971, originar din sat. Enichioi, r-nul Cantemir, domiciliat în mun. Chișinău, str. Florilor, 26/2, ap. 101,

Vieru Veaceslav Tudor, născut la 23 iulie 1976, originar și domiciliat în mun. Chișinău, or. Durești, str. Sf. Andrii, 4,

Cazacu Viorel Mihail, născut la 10 ianuarie 1980, originar din sat. Enichioi, r-nul Cantemir, domiciliat în r-nul Ialoveni, s. Dănceni, str. Ștefan cel Mare, 30.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 24.09.2012 - 04.11.2015;

instanța de apel: 30.11.2015 - 10.02.2016;

instanța de recurs: 26.04.2016 - 19.07.2016.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Asupra admisibilității recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 4 noiembrie 2015, procesul penal intentat în privința Dugari Tatiane, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel în baza art. 362¹ alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspunderea penală, cu liberarea Dugari Tatiane, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel de la răspundere penală.

A fost revocată măsura preventivă - obligarea de nepărăsire a localității de către

Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel.

Acțiunile civile înaintate de Ganaciuc Ana, Ganaciuc Stanislav și Dolghii Silvia către Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel în partea privind repararea prejudiciului material au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunile civile înaintate de Ganaciuc Ana, Ganaciuc Stanislav și Dolghii Silvia către Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel în partea privind repararea prejudiciului moral au fost admise parțial.

S-a încasat în mod solidar de la Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel în beneficiul lui Ganaciuc Ana și Dolghii Silvia suma de 10 000 lei, pentru fiecare, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost încasată în mod solidar de la Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel în beneficiul Ganaciuc Stanislav suma de 2 000 lei, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, inculpata Dugari Tatiana, în perioada de timp a lunii octombrie anul 2010, aflându-se în Chișinău, urmărind scopul obținerii direct a unui folos financiar în mărime de a câte 3 000 euro de la fiecare persoană, a organizat intrarea, tranzitarea și șederea ilegală pe teritoriul țărilor membre ale spațiului Schengen și anume intrarea și șederea ilegală pe teritoriul Italiei, prin intrarea ilegală pe teritoriul altor state, a cetățenilor Republicii Moldova, Benderschi Ana, Dolghii Silvia și Cojocarul Gheorghe, care nu sunt cetățeni și nici rezidenți ai acestor state și în prealabil, pentru comiterea infracțiunii menționate (organizarea migrației ilegale), realizând fapta prejudiciabilă împreună cu Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav, Cazacu Viorel și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală.

În aceeași perioadă de timp, Dugari Tatiana de comun acord cu Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav, Cazacu Viorel și altor persoane nestabilite de către organul de urmărire penal pentru realizarea intenției sale infracționale de organizare a intrării și șederii pe teritoriul Italiei a cet. Benderschi Ana, Dolghii Silvia și Cojocarul Gheorghe, i-a instruit pe Benderschi Ana, Dolghii Silvia și Cojocarul Gheorghe cu privire la actele necesare pe care aceștia urmează să le prezinte și care urmau a fi folosite la comiterea infracțiunii, precum și cu privire la modul de transmitere și volumul sumelor de bani pentru achitarea acțiunilor de organizare a imigrației ilegale.

Astfel în perioada lunii august 2010, Vieru Veaceslav s-a întâlnit cu Dolghii Silvia în apropierea pieței din sect. Ciocana, mun. Chișinău, și a solicitat de la Dolghii Silvia pașaportul național al acesteia și fotografiile pe un CD. La aceeași întâlnire, Vieru Veaceslav în cadrul discuției cu Dolghii Silvia, întru realizarea intențiilor infracționale, i-a comunicat acesteia că pentru organizarea intrării și șederii pe teritoriul Italiei, aceasta urmează să achite suma de 3 000 euro.

Apoi, în perioada lunii octombrie 2010, Chiciuc Veaceslav s-a întâlnit cu Benderschi Ana, în mun. Chișinău și i-a solicitat de la aceasta pașaportul național al acesteia și fotografiile pe un CD. La aceeași întâlnire, Chiciuc Veaceslav în cadrul

discuției cu Benderschi Ana i-a comunicat acesteia că, pentru organizarea intrării și șederii pe teritoriul Italiei, aceasta urmează să achite suma de 3 000 euro.

Tot în perioada lunii octombrie 2010, o persoană nestabilă de către organul de urmărire penală s-a întâlnit cu Cojocaru Gheorghe, în mun. Chișinău, a solicitat de la aceasta pașaportul național al acesteia și fotografii pe un CD. La aceeași întâlnire, persoana neidentificată de către organul de urmărire penală în cadrul discuției cu Cojocaru Gheorghe, i-a comunicat acestuia că pentru organizarea intrării și șederii pe teritoriul Italiei, acesta urmează să achite suma de 3 000 euro.

La 20.11.2010, Vieru Veaceslav, acționând întru realizarea intențiilor infracționale, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Dugari Tatiana și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, a contactat-o telefonic pe Dolghii Silvia și i-a comunicat, că la 22.11.2010, urmează să se prezinte în mun. Chișinău, de unde va avea loc plecarea spre Italia.

La 21.11.2010, Chiciuc Veaceslav, acționând conform indicațiilor primite de la Vieru Veaceslav, întru realizarea intențiilor infracționale împreună și prin înțelegere prealabilă cu Dugari Tatiana și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, a contactat-o telefonic pe Benderschi Ana și i-a comunicat, că la 22.11.2010, urmează să se prezinte în mun. Chișinău, de unde va avea loc plecarea spre Italia.

Tot la 21.11.2010, persoana neidentificată de către organul de urmărire penală, acționând întru realizarea intențiilor infracționale împreună și prin înțelegere prealabilă cu Dugari Tatiana și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, l-a contactat telefonic pe Cojocaru Gheorghe și i-a comunicat, că la 22.11.2010, urmează să se prezinte în mun. Chișinău, de unde va avea loc plecarea spre Italia.

La 22.11.2010, Dugari Tatiana și Vieru Veaceslav, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Chiciuc Veaceslav și alte persoane, aflându-se în oficiul 3 situat pe str. Negruzzi, 7 din mun. Chișinău, au transmis lui Dolghii Silvia trei biletele avia la ruta Odessa-Istanbul-Damasc pe numele acesteia, a lui Benderschi Ana și a lui Cojocaru Gheorghe cât și actele necesare traversării în tranzit a frontierelor de stat pentru a ajunge în Italia pe numele acelorași persoane. Tot atunci, Dugari Tatiana, a instruit-o pe Dolghii Silvia de a se deplasa inițial în or. Odessa împreună cu Benderschi Ana și Cojocaru Gheorghe și în cadrul trecerii controlului de acte să indice ca temei al plecării deplasarea la odihnă.

În aceeași zi, Cazacu Viorel, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Vieru Veaceslav, Chiciuc Veaceslav și alte persoane nestabilite, i-a transportat pe Dolghii Silvia, Benderschi Ana și Cojocaru Gheorghe în or. Odessa, unde i-a cazat pentru o zi într-un hotel.

La 23.11.2010, Dolghii Silvia, Benderschi Ana și Cojocaru Gheorghe, acționând conform instrucțiunilor primite prin telefon de la Dugari Tatiana, s-au deplasat la Aeroportul Internațional din or. Odessa.

Ajungând în or. Damasc, Siria, Dolghii Silvia, Benderschi Ana și Cojocaru Gheorghe acționând conform instrucțiunilor primite prin telefon de la Dugari Tatiana, s-au cazat pentru 2 zile la un hotel.

Peste două zile, Dolghii Silvia, Benderschi Ana și Cojocaru Gheorghe, acționând conform instrucțiunilor primite prin telefon de la Dugari Tatiana, s-au deplasat la

Aeroportul din or. Damask, unde aveau cursa Damask-Roma-Kiev și legitimându-se cu cărți de identitate false la sensul ieșire din Roma au fost stopați de către organele competente și întorși în or. Damask, Siria.

Prima instanță a constatat că *„este lipsit de forță probantă și descrierea circumstanțelor de fapt în rechizitoriu precum că Dugari Tatiana a dat indicații inculpaților Vieru Veaceslav, Chiciuc Veaceslav și lui Cazacu Viorel deoarece probele administrate reflectă viceversa, instanța nu a constatat circumstanțe care ar demonstra că inculpații au acționat în calitate de grup criminal organizat, or legătura durabilă sau împărțirea rolurilor nu a fost confirmată de probele administrate în ședința de judecată, din care motiv consideră necesar de a reîncadra acțiunile inculpaților în baza art. 362¹ alin. (2) lit. b) și c) Cod penal”*.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul și inculpata Dugari Tatiana.

3.1. Procurorul a solicitat casarea sentinței și rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel să fie recunoscuți culpabili de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 362¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, cu stabilirea pedepselor:

- Dugari Tatiana - 6 ani închisoare în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea ce ține de turism și transportarea cetățenilor R. Moldova peste hotare, pe un termen de 5 ani;

- Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel - 5 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea ce ține de turism și transportarea cetățenilor R. Moldova peste hotare pe un termen de 5 ani.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal de suspendat condiționat executarea pedepsei lui Chiciuc Veaceslav Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel pe un termen de probă 4 ani;

Totodată, a solicitat admiterea acțiunilor civile înaintate de către părțile vătămate Ganaciuc (Benderschii) Ana, Ganaciuc Stanislav și Dolghii Silvia și de încasat de la inculpați, în mod solidar, în folosul părții vătămate, Ganaciuc (Benderschii) Ana - suma de 200 000 lei, Ganaciuc Stanislav - suma de 92 000 lei și Dolghii Silvia - suma de 213 200 lei.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat următoarele:

- instanța de fond incorect a recalificat acțiunile inculpaților;
- instanța de apel incorect a apreciat probele acuzării;
- instanța de fond eronat a refuzat să admită acțiunile civile în partea încasării prejudiciului material cauzat părților vătămate prin ducerea în eroare de către inculpați privind modalitatea legală de emigrare în Italia.

3.2. Inculpata Dugari Tatiana a solicitat casarea sentinței și rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința sa, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii imputate.

În argumentarea apelului, inculpata Dugari Tatiana a invocat următoarele:

- sentința de condamnare a inculpatului Dugari Tatiana este ilegală;
- ordonanța de punere sub învinuire, este bazată pe presupuneri și nu este fundamentată de probe;

- instanța de fond la emiterea sentinței a încălcat prevederile art. 100 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, deoarece nu a verificat probele sub toate aspectele, complet și obiectiv;
- acuzatorul de stat nu a prezentat în instanța de judecată probe care ar dovedi că au fost prezentate sau utilizate de către inculpați, documente neveridice sau frauduloase;
- fapta săvârșită de către inculpată nu întrunește elementele infracțiunii imputate și anume latura obiectivă;
- ordonanța de punere sub învinuire, a fost întocmită contrar prevederilor art. 281, 296 Cod procedură penală, timpul săvârșirii infracțiunii fiind indicat foarte vag și locul săvârșirii infracțiunii, or, noțiunea de mun. Chișinău, este una foarte abstract. La o adresă concretă s-a invocat doar faptul transmiterii a careva cărți de identitate false și trei bilete de avion, cum am menționat fără ca acestea să fie ulterior anexate la dosar în calitate de probă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2015, a fost respins apelul inculpatei Dugari Tatiana, ca nefondat, admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță prin care:

- inculpații Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, în baza cărui le-a fost aplicată pedeapsa penală sub formă de amendă în mărime de 900 unități convenționale sau 18 000 lei, pentru fiecare în contul statului, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul turismului pe un termen de 4 ani.

Acțiunile civile înaintate de către Ganaciuc Ana, Ganaciuc Stanislav și Dolghii Silvia către Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel în partea privind repararea prejudiciului material au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunile civile înaintată de Ganaciuc Ana, Ganaciuc Stanislav și Dolghii Silvia către Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel în partea privind repararea prejudiciului moral au fost admise parțial.

S-a dispus încasarea în mod solidar de la Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel în beneficiul lui Ganaciuc Ana și Dolghii Silvia suma de 10 000 lei, pentru fiecare, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a dispus încasarea în mod solidar de la Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel în beneficiul Ganaciuc Stanislav suma de 2 000 lei, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a constatat că, instanța de fond în mod eronat a stabilit situația de fapt și a recalificat acțiunile inculpaților, dând faptei săvârșite o încadrare juridică necorespunzătoare materialului probator administrat.

Totodată, instanța de apel a reținut că, în cadrul urmăririi penală cât și cercetării judecătorești inculpații vina în comiterea infracțiunii incriminate nu și-au recunoscut-o.

Instanța de apel a indicat că, necătând la acest fapt, comiterea acțiunilor infracționale imputate inculpaților este dovedită prin următoarele mijloace de probă:

- *declarațiile părților vătămate Dolghii Silvia, Cojocaru Gheorghe, Ganaciuc Stanislav, Ganaciuc Ana, Dolghii Fiodor;*
- *procesul-verbal de confruntare efectuat între partea vătămată Ganaciuc Stanislav și partea vătămată Dolghii Silvia, în cadrul căruia și-au susținut declarațiile sale inițiale (f.d. 235, vol. I, f.d. 19, vol. II);*
- *procesul-verbal de prezentare a persoanei spre recunoaștere din 02.03.2011 și respectiv din 09.03.2011 (f.d. 232. vol. I, f.d. 2. vol. II);*
- *procesul-verbal de prezentare a persoanei spre recunoaștere din 06.08.2011 (f.d. 83-88, vol. II);*
- *procesul-verbal de ridicare din 18.02.2011 în cadrul căruia de la Benderschii Ana a fost ridicat copii de pe actele de călătorie în care este reflectat și numele lui Vieru Veaceslav și sânt reflectate cheltuielile lui Ganaciuc Stanislav pentru aducerea migraților în Republica Moldova (f.d. 85-96, vol. I);*
- *procesul-verbal de examinare a documentelor, prin care au fost examinate documente în copii care au fost ridicate de la partea vătămată Benderschii Ana. Ordonanța de anexare a documentelor la materialele cauzei penale, (f.d. 97-99, vol. I);*
- *procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 21.05.2011 prin care se probează legăturile între părțile participante pentru acea perioadă de timp (f.d. 128, vol. I);*
- *procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 18.11.2013 (f.d. 118-121, vol. I - dosarul Cazacu);*
- *procesul-verbal de examinare a documentelor din 05.05.2011 prin care a fost examinată informația parvenită în adresa CCTP din partea DI și EO, care confirmă faptul că la 22.11.2010, Benderschi Ana, Dolghii Silvia și Cojocaru Gheorghe au traversat frontiera de stat prin PCTFS „Tudora-Starocazacie”, fiind însoțit de Cazacu Viorel, născut la 10.01.1980. (f.d. 71-72, vol. I - dosarul Cazacu);*
- *procesul-verbal de verificare a declarațiilor părții vătămate Dolghii Silvia din 28.02.2011 cu anexarea tabelului foto (f.d. 113-116, vol. I - dosarul Cazacu).*

Instanța de apel a indicat că, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, constată cu certitudine că, acțiunile inculpaților Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel au fost corect încadrate juridic de către procuror în baza art. 362¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, după semnele calificative: organizarea migrației ilegale, adică organizarea, în scopul obținerii, direct sau indirect, a unui folos financiar sau material, a intrării și șederii ilegale pe teritoriul altui stat a persoanei care nu este nici cetățean, nici rezident al acestui stat, săvârșită de un grup criminal organizat, iar ulterior, greșit recalificate de către prima instanță în baza art. 362¹ alin. (2) lit. b), c) Cod penal, deoarece inculpații Dugari Tatiana, Chiciuc

Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel au comis infracțiunea imputată lor, și că acțiunile inculpaților au fost corect calificate și se încadrează în baza art.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că, argumentele procurorului cu privire la vinovăția inculpaților Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel, invocate în apelul sunt fondate, deoarece instanța de fond a dat o apreciere eronată situației de fapt constatate în cadrul cercetării judecătorești, greșit a exclus indicele calificativ „*grup criminal organizat*” și a recalificat faptele inculpaților în baza art. 362¹ alin. (2) lit. b), c) Cod penal, adică, organizarea, în scopul obținerii, direct sau indirect, a unui folos financiar sau material, a intrării și șederii ilegale pe teritoriul altui stat a persoanei care nu este nici cetățean, nici rezident al acestui stat săvârșită asupra a două sau mai multor persoane, de două sau mai multe persoane.

Potrivit prevederilor art. 46 Cod penal „*Grupul criminal organizat este o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni.*” Această formă de participare se deosebește de alte forme de participare potrivit criteriului de statornicie și stabilitate. Statornicia grupului organizat este indicată de durata existenței acestui grup în timp. Durata poate consta din timpul ce s-a scurs de la formarea grupului până la săvârșirea primei infracțiuni din numărul celor plănuite de membrii grupului. Ea poate consta, de asemenea, din durata de timp, în care membrii grupului au săvârșit infracțiuni.

În cadrul judecării apelului, instanța de apel din cumulul probelor cercetate, a constatat că, în acțiunile inculpaților Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel, se regăsesc modalitățile de desfășurare a indicelui calificativ - grup criminal organizat.

Or, conform declarațiilor inculpaților și părților vătămate, inculpații Dugari Tatiana, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel, se cunoșteau între ei, cunoscând activitatea fiecăruia, coordonau între ei în vederea realizării unui sprijin reciproc, iar inculpatul Chiciuc Veaceslav, se cunoștea personal doar cu Vieru Veaceslav, și indirect prin intermediul ultimului o cunoștea despre Dugari Tatiana.

De asemenea, în urma comunicării dintre inculpați, erau împărțite între ei rolurile în vederea realizării organizării migrației ilegale, în dependență de activitatea desfășurată de fiecare, astfel încât fiecare a contribuit la realizarea laturii obiective a infracțiunii de organizare a migrației ilegale, și anume, Dugari Tatiana a efectuat rezervările la hotel și a билетelor la avion pentru migranți și eliberarea cărților de identitate românești, ceilalți inculpați Cazacu Viorel, Vieru Veaceslav și Chiciuc Veaceslav, au organizat transportarea, însoțirea, instruirea migraților pentru a realiza transferurile necesare pentru a ajunge la destinația finală - Italia.

În acest context, instanța de apel a considerat constatată cu certitudine existența grupului criminal organizat, drept formă de participare complexă, compus din inculpații Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel, care se dovedește prin cumulul probelor cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, apreciate fiecare în parte și toate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor. Această legătură dintre inculpați exista din timp, toți cunoșteau despre schema de emigrare din Republica Moldova în Italia, despre pașii care urmează a fi îndepliniți, fiecare avea rolul său la realizarea acestui plan, fiecare din inculpați îi convingeau pe

părțile vătămate că totul este legal și că totul va fi bine, le-au instruit, fapt confirmat prin declarațiile părților vătămate, toți cunoșteau despre traseul pe care urmau să-l parcurgă părțile vătămate pentru a emigra din Republica Moldova în Italia, și anume, Republica Moldova - Ucraina - Turcia - Siria - Italia.

Totodată, instanța de apel a indicat că, deși inculpații Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel pe parcursul desfășurării procesului penal inclusiv în instanța de apel au negat faptele ce li se incriminează, declarând că doar au facilitat plecarea părților vătămate în Siria în scopuri turistice pentru a se odihni, precum și, nu au urmărit scopul de a obține profit, aceste declarații nu corespund adevărului, sunt mincinoase și sunt date de către inculpați în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise, deoarece ele se combat de întreaga sistemă de probe analizate mai sus, și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și care integral demonstrează vina lor în comiterea infracțiunii imputate.

Această versiune este combătută în totalitate de declarațiile părților vătămate Cojocaru Gheorghe, Dolghii Silvia, Ganaciuc Stanislav și Ganaciuc Ana, care atât la urmărirea penală cât și în instanța de judecată au declarat că, au comunicat inculpaților intenția de a pleca în Italia, că au rude în acea țară și doresc să ajungă legal în Italia, servicii pentru care inculpații au solicitat sume de până la 3 000 euro. De asemenea, inculpații le-au asigurat pe părțile vătămate că vor ajunge la punctul de destinație dorit, solicitând pașaportul și un CD cu fotografia fiecăreia.

Conform declarațiilor părții vătămate Dolghii Silvia, oferite în cadrul cercetării judecătorești, a apelat la Vieru Veaceslav pentru a ajunge în Italia, el i-a promis că îi va face pașapoarte legale, i-a dat un CD, după care i-a spus că pleacă în Italia. Vieru Veaceslav i-a comunicat că trebuie să achite 2 800 euro pentru a pleca în Italia. Partea vătămată Cojocaru Gheorghe a declarat că, Cazacu Viorel cunoștea că ei doreau să ajungă în Italia, i-a mai comunicat că a mai adus două fete pe așa cale în Italia. Partea vătămată Ganaciuc Stanislav a declarat că, în anul 2007 a plecat în Italia și a ajuns legal prin intermediul lui Chiciuc Veaceslav și atunci când soția sa Benderschii (Ganaciuc) Ana a dorit să plece în Italia a apelat la d-nul Chiciuc Veaceslav, soția sa nu a mai ajuns în Italia, a fost întoarsă în Siria deoarece avea actele false.

Instanța de apel a indicat că, argumentele apelantului Dugari Tatiana, precum că, în ordonanța de punere sub învinuire a inculpatei Dugari Tatiana și alți inculpați, sunt descrise acțiuni presupuse și nefondate de probe, nu pot fi reținute de ca temei de casare a sentinței atacate.

Instanța de apel verificând temeinicia și legalitatea sentinței atacate a considerat că, prima instanță întemeiat a apreciat ca veridice declarațiile părților vătămate Cojocaru Gheorghe, Dolghii Silvia, Ganaciuc Stanislav și Ganaciuc Ana care au fost audiate în ședința de judecată sub jurământ, instanța a specificat că, părțile vătămate menționate nu au avut motive să dea declarații neveridice în privința inculpaților, or probatoriul apărării nu a combătut aceste declarații, cât și în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine, că persoanele în cauză nu au avut anterior careva certuri sau conflicte cu inculpații, iar declarațiile le-au dat sub jurământ.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantului Dugari Tatiana, precum că, procurorul nu a prezentat în instanța de judecată probe care ar dovedi că au fost prezentate sau utilizate documente neveridice sau frauduloase, cu toate că în ordonanța de punere sub învinuire se invocă că, presupusele părți vătămate „s-au legitimat cu cărți de identitate false”, fără a specifica care anume documente (carte de identitate, serie, număr, dată a eliberării, apartenența statală, etc.) frauduloase au fost utilizate, din ce rezultă că, actele de învinuire sunt bazate pe doar pe presupuneri sau invenții. Mai mult, aceste „cărți de identitate” nu sunt anexate la materialele cauzei. Astfel, în sensul enunțat ordonanța de punere sub învinuire nu întrunește exigențele fondate pe art. 281 Cod de procedură penală, art. 6 § 3 CEDO, Dugari Tatiana, neavând posibilitatea să se apăra de acuzarea adusă.

Instanța de apel în acest a conchis că, conform materialelor cauzei penale și declarațiilor părții vătămate Dolghii Silvia, cărțile de identitate românești pe numele ei și a lui Cojocarul Gheorghe și Benderschi Ana au fost înmânate de către Dugari Tatiana cu instrucțiunea că pleacă în deplasare la odihnă. Ulterior, conform instrucțiunilor primite prin telefon de la Dugari Tatiana, Dolghii Silvia împreună cu Cojocarul Gheorghe și Benderschi Ana s-au deplasat la aeroportul din or. Damask, unde aveau cursa Damask-Roma-Kiev și legitimându-se cu cărți de identitate false la sensul de ieșire din Roma au fost stopați de către organele competente și întorși în țara de unde au zburat adică în or. Damask, Siria, iar cărțile de identitate românești false au fost reținute de către autoritățile italiene, motiv din care nu este posibilă anexarea acestora la dosar, însă, lipsa la materialele cauzei penale a documentelor false eliberate de către Dugari Tatiana nu echivalează cu achitarea inculpatei, or, vinovăția acesteia este confirmată prin altă sistemă de probe pertinente și concludente analizate mai sus, care dovedesc fără echivoc săvârșirea de către inculpată a infracțiunii incriminată de partea acuzării.

De asemenea, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantului Dugari Tatiana, precum că, în instanța de fond s-a stabilit cu certitudine, că inculpata nu a întreprins careva acțiuni îndreptate la perfectarea documentelor false la care face trimitere procurorul și instanța de fond, nu a falsificat și nu a prezentat undeva careva documente frauduloase, ea doar fiind administrator a firmei turistice, care practică activitate legală în acest domeniu, la solicitare, a rezervat hotel în or. Damask, pentru ce a primit onorariu, a câte 10 euro; inculpata nu a eliberat careva foi turistice, vouchere, etc. doar a rezervat hotel pentru trei persoane care intuiau să plece în Siria.

Potrivit declarațiilor părții vătămate Dolghii Silvia oferite la urmărirea penală și instanța de fond, menținute în instanța de apel, cărțile de identitate românești și biletele de avion pe numele Dolghii Silvia, Cojocarul Gheorghe și Benderschi Ana au fost înmânate personal de către Dugari Tatiana cu instrucțiunea că pleacă la odihnă. Pe parcursul călătoriei confruntându-se cu mai multe dificultăți, Dolghii Silvia prin intermediul telefonului mobil primea instrucțiuni de la Dugari Tatiana cu privire la următorii pași care urmează să-i parcurgă, asigurându-i că totul va fi bine. Potrivit aceluiași declarații, părțile vătămate au achitat câte 10 euro fiecare pentru transportarea până în Odessa cu taxiul de către un taximetrist însoțit de Cazacu Viorel.

Contrar argumentelor din apelul inculpatului Dugari Tatiana și celor invocate de apărătorul acesteia în cadrul ședinței instanței de apel cu privire la nulitatea actelor procesuale, și anume, ordonanța privind începerea urmăririi penale din 15.02.2011 și rechizitoriu, instanța de apel a menționat că, prima instanță s-a expus pe marginea legalității acestor acte motivând că partea apărării nu a contestat actele sus-menționate la etapa respectivă a procesului penal.

Totodată, prima instanță s-a expus referitor la argumentul părții apărării precum că, procesul penal pornit urmează de a fi încetat în baza art. 361 alin. (1) punctul 6) Cod de procedură penală, invocând circumstanța precum că a expirat termenul prevăzut de art. 63 alin. (2) punctul 3) Cod de procedură penală și ordonanța de punere sub învinuire nu corespunde prevederilor procesual penale și corect și întemeiat a ajuns la concluzia că, ordonanța de pornire a urmăririi penale a fost adoptată pe faptul organizării migrației ilegale și nu pe persoană, cu atât mai mult că instanța s-a expus referitor la acest aspect prin încheierea judecătorească din 04.02.2013 constatând legalitatea ordonanței care la moment este definitivă.

Instanța de apel a reiterat că, ordonanța de începere a urmăririi penale din 15.02.2011 (f.d. 1, vol. I) a fost adoptată pe faptul organizării migrației ilegale pentru cet. Benderschi Ana, Cojocarui Gheorghe și Dolghii Silvia, pornind urmărirea penală conform elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 362¹ alin. (3) lit. a) Cod penal și nu pe persoană, după cum invocă apărătorul inculpatului Dugari Tatiana. La 02.03.2011 prin ordonanță Dugari Tatiana i-a fost recunoscută calitatea de bănuită în respectiva cauză penală, iar ulterior, Dugari Tatiana a fost pusă sub învinuire în baza ordonanței de punere sub învinuire din 02.06.2011 (f.d. 240-241, vol. I).

În acest context, actele procedurale penale sus menționate combat în totalitate cele invocate de către apărătorul Nicoară Vasile în cadrul ședinței instanței de apel și confirmă legalitatea actelor întocmite la faza de urmărire penală.

La determinarea categoriei și măsurii de pedeapsă inculpaților Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel, instanța de apel a ținut cont de circumstanțele reale și personale, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului și circumstanțele cauzei.

La individualizarea pedepsei în temeiul art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a ținut cont că, inculpații Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel, au comis o infracțiune din categoria celor grave, cu scop de cupiditate, de pericolul social al infracțiunii săvârșite, de aspectele săvârșirii infracțiunii, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, personalitatea celor vinovați, fără antecedente penale, la evidenta medicului narcolog sau psihiatru nu se află.

La stabilirea pedepsei s-a constatat că, lipsesc circumstanțe agravante în temeiul art. 77 Cod penal și a circumstanțe atenuante în temeiul art. 76 Cod penal, astfel, instanța de apel a conchis că, restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpaților precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpaților, cât și din partea altor persoane, poate avea loc doar prin aplicarea unei

pedepse penale sub formă de amendă în limitele sancțiunii prevăzute de art. 362¹ alin. (3) lit. a) Cod penal.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare declarate de către procuror, avocatul Nicoară Vasile în numele inculpatei Dugari Tatiana, avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele lui Chiciuc Veaceslav și avocatul Frunze Alexei în numele inculpaților Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel.

5.1. Procurorul își întemeiază recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

Recurentul în motivarea recursului, invocă faptul că, instanța de apel eronat a aplicat pedepsele penale inculpaților, or infracțiunea imputată inculpaților a fost săvârșită de către un grup criminal organizat, astfel, pedepsele penale urmau a fi stabilite, reieșind din contribuția fiecăruia la săvârșirea infracțiunii.

5.2. Avocatul Nicoară Vasile în numele inculpatei Dugari Tatiana, își întemeiază recursul pe temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 11), 15), 16) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea hotărârii instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpata Dugari Tatiana să fie achitată de infracțiunea imputată.

În motivarea recursului declarat, recurentul invocă că:

- inculpata Dugari Tatiana, nu a fost pusă sub învinuire în termen de 3 luni de la începerea urmăririi penale;

- lipsește ordonanța procurorului ierarhic superior cu privire la transmiterea materialelor cauzei penale de către procurorul Cozovo Elena procurorului Compan Dorin;

- instanța de apel nu a audiat nici o persoană bazându-se pe declarațiile acestora date în prima instanță;

- instanța de apel nu a descris fapta prejudiciabilă incriminată inculpatei;

- fapta săvârșită de către inculpată nu întrunește elementele infracțiunii imputate și anume latura obiectivă.

5.3. Avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele lui Chiciuc Veaceslav, își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, prin care solicita casarea deciziei cu menținerea sentinței.

Recurentul în motivarea recursului declarat invocă dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel. Totodată, invocă faptul că părțile pe parcursul procesului penal au dat declarații contradictorii.

5.4. Avocatul Frunze Alexei în numele inculpaților Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel, își întemeiază recursul în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, recurenții indică că, instanța de apel nu a constatat și descris fapta, considerată ca fiind dovedită, cât și dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Nicoară Vasile în numele inculpatei Dugari Tatiana a depus referință

privind opinia sa asupra recursului declarat de către procuror, solicitând respingerea acestuia, ridicarea excepției de neconstituționalitate în legătură cu aplicarea pedepsei complimentare de către instanța de apel, în rest invoca motivele indicate în recurs.

7. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează asupra admiterii acestora din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Colegiul penal constată că, aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel și anume:

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală nu au fost respectate de instanța de apel la examinarea apelului declarat de procuror și inculpata Dugari Tatiana, pentru care motiv, în baza temeiului invocat, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece această eroare judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că, decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului decizie (pct. 4. din prezenta decizie), instanța de apel specificând că inculpații „*au fost recunoscuți vinovați*”, nu a constatat și descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Deși, instanța de fond a încetat procesul penal intentat în privința inculpaților în baza art. art. 326¹ alin. (2) lit. b), c) Cod penal, în legătură cu expirarea termenul de prescripție de atragere la răspundere penală, instanța de apel a conchis că, prima instanță incorect a stabilit situația de fapt și a recalificat acțiunile acestora în baza art.

326¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, fără însă să descrie și să constate fapta în baza recalificării acțiunilor imputate inculpaților.

Astfel, instanța de apel, a pronunțat o decizie prin care inculpații Dugari Tatiana, Chiciuc Veaceslav, Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, însă care nu cuprinde fapta incriminată acestora.

Așadar, conform art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

În aceeași ordine de idei decizia atacată prezintă și deficiențe sub aspectul motivării, deoarece instanța nepronunțându-se sau pronunțându-se superficial asupra motivelor invocate în apeluri, a făcut o motivare haotică, bazându-se în mod repetat pe declarațiile părților vătămate, fără o argumentare concretă.

Este de menționat faptul că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

În acest aspect, Colegiul penal lărgit evidențiază pct. 21 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție, din 12.12.2005, nr. 22, Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, care prevede expres că *„În cazul când prima instanță nu a respectat prevederile art. 394 Cod de procedură penală privind întocmirea sentinței, însă în fapt probele au fost cercetate, instanța de apel, casând sentința din acest motiv, va continua prin rejudecarea cauzei aprecierea tuturor împrejurărilor și, respectând normele procedurale (art. 393-397 Cod de procedură penală), va pronunța o nouă hotărâre conform ordinii stabilite pentru prima instanță”*.

Situația descrisă mai sus, nu poate fi corectată în instanța de recurs, deoarece instanța de apel nu a soluționat fondul cauzei. Eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a concluziona asupra corectitudinii aprecierii probelor și încadrării juridice a acțiunilor inculpaților de către instanța de apel, or, conform art. 419 Cod de procedură penală - rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

În atare circumstanțe se consideră, că instanța de apel a comis erori de drept prin încălcarea prevederilor art. 100, 101, 394, 414-419 Cod de procedură penală,

iar aceste abateri se cuprind în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 al. (5) și 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în instanța de fond și cea de apel în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii imputate, ținând cont de motivele expuse în pct. 6 al prezentei decizii, și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

Rezumând cele menționate, încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul penal lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Brigai Sergiu, avocatul Nicoară Vasile în numele inculpatei Dugari Tatiana, avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Chiciuc Veaceslav și avocatul Frunze Alexei în numele inculpaților Vieru Veaceslav și Cazacu Viorel, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016, în cauza penală în privința inculpaților *Dugari Tatiana Mihail, Chiciuc Veaceslav Valeriu, Vieru Veaceslav Tudor, Cazacu Viorel Mihail*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Publicată integral la *16 august 2016*.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu